

LES MORTS VIOLENTES A SOLSONA DE 1565 A 1665

Lluís SALLÉS I PLANAS

D'entrada voldria explicar per què s'estudien aquests anys i no uns altres, senzillament per què aquesta comunicació es basa fonamentalment en els Llibres d'Òbits que es conserven a l'Arxiu Parroquial de Solsona, i aquests registres s'inicien el febrer de 1565 i per tal d'abraçar un període mínimament significatiu he cregut convenient que l'estudi agafés fins el febrer de 1665.

D'aquesta època en concret no hi ha cens de població a Solsona, però podem deduir els habitants pel fogatge de 1553 i el cens de 1718.

En el fogatge de 1553 es comptabilitzaren 347 focs, que aplicant-hi el coeficient de 4'5 habitants per foc, dona 1561 habitants dels que se sap que 33 eren clergues i 2, cavallers.

El cens de 1718 dona una població de 1593 habitants, així veiem que la diferència poblacional durant aquests 165 anys es mínima.

Com a fets importants que pogueren influir en el poc augment poblacional d'aquesta època, hauríem d'esmentar com a fets negatius les freqüents i importants epidèmies d'aquests anys, com la pesta de 1652, i les guerres, com la Guerra amb França i la Guerra dels Segadors. En compensació durant aquesta època arribaren a Solsona una bona quantitat d'artesans castellans i sobretot francesos.

Feta aquesta introducció per situar les dades, ara em referiré només a les morts violentes registrades a Solsona en aquest període de 100 anys, deixant constància però, que s'han perdut les dades que van del maig de 1658 al maig de 1660.

Durant aquest període hi ha registrats 77 casos de mort violenta, dels que 54 són per homicidi, morts en la guerra

o ajusticiats, i les altres 23 morts són per causa accidental.

Tenint en compte que en aquests 100 anys moriren a Solsona un total de 4442 persones, surt un percentatge de l'73% de morts per causa violenta, dels que un 70% ho són per homicidi, guerra o ajusticiats.

Fent l'estudi per anys més conflictius, tenim en primer lloc l'any 1615, en que moriren 10 persones violentament, que representen el 16'6% de les morts d'aquest any, 6 d'aquestes morts violentes es produïren el 14 de Juliol tal com registra el llibre, "...morts de mort violenta per los bandolers que vingueren als portals de la nostra ciutat". Altres 3 persones moriren en l'incendi d'una casa, i l'altra morí ajusticiada.

L'any 1639 moriren 5 persones que són el 8'47% de les morts d'aquest any, tots són soldats morts a la guerra.

L'any 1641, 5 persones més moriren per causa violenta, essent el 6'75% de les morts de l'any; d'aquestes, 4 son per homicidi i 1 per ofegament en una riera. Dels homicidis cal destacar el del 25 d'agost, "Mataren el Sr. Governador de Cardona, Cau de Bell-lloch i Vilanova cavaller molt honorat que per per justícia, ve vulgo visitar uns homens... nomenats, li tireren quatre... scopetades en la Plaça Major d'esta ciutat, en la porta de la Cort Ducal". El mateix dia també morí, "Mestre Joan Perayre Penes, natural de la Vila de Berga, lo qual trobantse en la plaça desta ciutat diumenge 25 de dit mes... uns homens enemics y poch temerosos de Deu y de la Justicia temporal... mataren ab scopetades lo qual reverent volen ajudar... al Sr. Governador.

L'any 1653 també 5 persones moriren violentament, representant el 15'15% del total de les morts, 2 moriren assassinats, 2 més pel llamp i en pocs dies de diferència, en un posa, "Mre Joan Salanova prevere, morí per matar-lo lo llamp en l'Ermida de St. Bartomeu en lo terme de Solsona". Un altre morí penjat per la justícia.

L'últim any que registra més morts violentes d'aquest període, és l'any 1655 en que són 5 els morts i que representen el 4'76% del total de l'any. D'aquests, 2 moriren assassinats per escopetades, 2 més moriren en la guerra "per

los castellans", tal com cita el registre, on també consta que el 23 d'agost d'aquest any "Se pasaren per les armes los soldats, un tal Blanquer". D'aquest Pere Blanquer, pare de Llívia però resident a Solsona, se sap que fou afusellat pels francesos perquè intentà lliurar la Torre del Portal del Travesset a les tropes castellanes, quan la ciutat era ocupada per francesos i catalans durant la Guerra dels Segadors.

Com a metge també crec interessant esmentar l'assassinat del 19 d'agost de 1627, "Antoni Palleres doctor en Medecina al qual mataren la nit antes tras la porta de sa casa ab un tir de pedrenyal".

Així fent un resum de les causes de mort violenta durant aquests 100 anys a Solsona, podem veure que dintre les que podríem considerar com accidentals, 5 morts són per caiguda, 4 per desastre sense especificar el tipus, 3 pel llamp, 3 per incendi, 2 colgats per pedres o esclafats, 2 ofegats, un per menjar bolets, un per caiguda sobre seu d'un arbre que tallava, un a puntades i un de fam, que encara que no és una mort violenta, tampoc no és una mort natural; en total sumen 23.

Dintre l'altre grup d'homicidis, guerra o ajusticiats, destaquen segons consta al registre, els morts per escopetada que són 13, que si els sumem als que consten morts per pedrenyal que són 5, serien 18 per arma de foc, 11 moriren en la guerra, 7 pels bandolers, 5 ajusticiats, 4 només posa que "matarelo", 3 posa per mort violenta, 3 per punyalades, 2 per pedrada i un a escopetades i punyalades alhora, en total sumen 54 morts.

BIBLIOGRAFIA

- 4 primers Llibres d'Òbits de l'Arxiu Parroquial de Solsona.
- Llorens i Solé, A. "Solsona i el Solsones". Ed. L'autor. Manresa, 1981.
- Gasol, J., Pladevall, A. i Bach, A. "El Bages, el Berguedà i el Solsones", Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Ed. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona, 1981.

Serra i Sala, J. i Serra i Santallusia, J.A., "Bages, Berguedà i Solsones", Dossiers Rosa Sensat, Ciències Socials. Ed. A.A.P.S.A. Rosa Sensat. Barcelona, 1981.

Soldevila, F. "Resum d'història dels Països Catalans". Ed. Barcino, 1975.